

BALSAMTRÄ, n. 4. Den väluktande, till rökelse begagnade yeden af Balsamträdet.

BALSAMTRÄD, n. 5. Syriskt och arabiskt trädslag, som lemnar den berömda Meckabalsamen. Balsamodendron gileadense.

BALSAMÄPPEL, n. 4. Den äggformiga, gula eller röda frukten af ostindiska gurkväxten *Mormordica Balsamina*.

BALUSTRAD, --äd, m. 3. Genombrotet bröstvärn, kring altaner, balkonger, altaren, vid trappor, broar o. s. v., bestående af små, tätt intill hvarandra stående pelare eller dockor med betäckning uppöfver till lagom höjd att stödja sig på. [--ade.]

BAMBOCCIAD ell. **BAMBOCHAD**, bamm-bäddschiad ell. bambbäschäd, f. 3. (mål.) 1) Målning, som framställer missbildade figurer. — 2) Föreställning ur hvardagslivet, synnerligast den lägre folkklassens, såsom: bondkalas, dryckesgillen, spelare, fyllhundar, slagsmål, o. d.

Anm. Benämningen är hämtad ifrån italienska ordet *Bamboccio* (krympling), såsom den i nyss omnämnde genre utmärkte nederländske målaren van der Laar på spe kallades af de romerska målarna, i ansende till hans vanskaplighet och löjliga utseende.

BAMBU, bambbu, m. 3. sing. Ostindisk rörväxt, med blågröna blad, behård och ihålig stam; blir stundom 60 fot hög och 1 fot tjock, samt begagnas af infödingarna till byggnade af hus och farkoster, till vattenledningar, taktäckning, pappersberedning och flera slags husgerådssaker. De späda blomkronorna och rötterna ätas som sallat och grönsaker. — Ss. *B-skog*.

BAMBUKÄPP, bambbutjapp, m. 2. Käpp af bamburöret.

BAMBURÖR, n. 5. 1) Sjelfva den ihåliga stammen eller röret på bambuväxten. — 2) Hela bambuväxten. — 3) Se *Bambukäpp*.

BAMBUSMÖR ell. **BAMBU SOCKER**, n. 5. sing. En sockerlik gytring uti bamburöret. Kallas äfv. *Tabaschir*.

BAN, f. 1. sing. 1) Förkortadt af *Bana*. Brukas nästan endast i poetisk stil och om himlakropparnes banor. *Solens b.* — 2) (tekn.) Den öfre jemna ytan af ett städ, på hvilken hammaren slår; äfv. den undre jemna ytan på en hammare, hvarmed den träffar ett föremål, när man hamrar.

BANA, f. 1. 1) (egentl.) Banad väg. Brukas i denna ordets ursprungliga bem. nu icke, utom i sammansättningarna: Körbana, Jernbana; se dessa ord. — *Syn.* Se *Väg*. — 2) En för något särskilt ändamål utstakad, inrättad, jemnad väg eller plats, såsom: Rännarbana, Ridbana, Skådebana, Fäktbana, Isbana, Kälkbana, Replagarbana, Kägelbana, o. s. v., hvilka alla ses på sina behöriga ställen. — 3) En himlakroppss omloppskrets. *Solens, planeternas, jordens, en komets b.* — 4) (fig.) a) Lefnadslopp. Äfv. Lefnadsbana. — *Syn.* Se *Lefnad*. — b) Lefnadsyrke. *Han har gått in på en b., som är passande för honom. Den presterliga, borgerliga b-n.* — *Syn.* Se *Yrke*.

BANA, v. a. 1. *B. väg*, bryta, rödja, jemna väg; göra väg farbar; (fig.) öppna utväg fram genom mötande hinder (t. ex. genom en folkhop, fiender, o. s. v.); äfv. öppna tillfälle ell. möjlighet för någonting, gifva anledning till, underlätta något. *Ingen väg är ännu b-d genom den öde nejden. Han skyndade att b. henne väg genom trängseln. Med svärdet i hand b-de vi oss väg genom fiendens leder. Denna roman skall b. honom väg till lyckan. Yppigheten*

b-r vägen för lasten, och denna för brottet. — Banande, n. 4.

BANAD, a. p. 2. *B. väg, stig*, farbar väg, jemn stig.

BANANAS, bānanass, **BANANASFRUKT**, f. 3. eller **BANAN**, banān, m. 3. Frukten af Bananas-trädet.

BANANASTRÄD, n. 5. Tropisk växt med blott ettårig stam, som blir ända till 20 fot hög; med 12 fot långa och 2 fot breda blad, samt saftig, välsmakande och närande frukt, kallad *Banas* eller *Banan*. *Musa Sapientum*.

BANCO, se *Banko*.

BAND, n. 3. 1) Någonting tjenligt att binda med. Denna ordets allmänna bem. är likväl genom bruket inskränkt till följande: a) Väfd, mer eller mindre smal remsa af vilkorlig längd. Man har således Linne-, Bomulls-, Siden-, Ylle- och Halfylleband, m. fl., hvilka alla ses på sina ställen. I denna betydelse (af fabriksvara) brukas ordet alltid i plur.; äfv. säger man *Bandstycke*. — b) Längre eller kortare stump af ett bandstycke, fästad eller fastsydd vid eller omkring någon del af klädseln eller andra saker, antingen för att dermed kunna hopbinda, fästa, sammanhålla, eller också för prydnad skull. Sådana äro t. ex. Skjortband, Strumpeband, Skoband, Hattband, Mössband, Ordensband, m. fl. *Hopfasta med b. Knyta till b-en på en lifströja. Lösa upp b-en på något.* — c) I cirkelform hopböjd, smal och tunn, klufven trätelning eller på lika sätt hopböjd skena af jern eller koppar, till att sammanhålla allehanda slags laggkärl, eller hjul och hvarjehanda maskiner; således: Tunband, Jernband, m. m. *Slå b. om en tunna, en hjulstock.* — d) Benämning på jernstänger, som inslås i murar till murverkets befastande: Murband. — e) Tåg, rep o. d., som begagnas till en persons kroppsliga fängslande. Brukas ej om något slags fängselredskap af jern. Med uttrycket *b. och bojor* menas deremot sådana både af hampa och jern. *Lägga i b. och bojor*, hårdt fängsla. — f) Hopsnodd halm till sädeskärfvans sammanhållande: Sädesband. — g) (kir.) Bindel, hvori en sjuk lem uppbares. *Bära, hafva armen i b.* — h) Bandlik prydnad af hår, perlor, guld, silver, juveler o. s. v., som bäres kring halsen, armen eller i håret: Halsband, Armband, Perlband, Hårband, o. s. v. — i) Läderrem eller ring af metall, som sättes om halsen på en hund; antingen till prydnad eller för att binda honom. — k) (anat.) Se *Ligament*. — 2) Någonting sammanbundet, förenadt: a) En sammanhäftad och med öfverdrag af skinn, pergament eller papp försedd del af ett tryckt eller skrifvet arbete. *Hela verket består af sex b.* Ofta betecknas dermed äfven hvarje bunden bok, äfven om den utgör ett helt för sig. Så säger man t. ex.: *Biblioteket består af 2000 b.* — Med *Band* menas också blotta öfverdraget, i och för sig sjelft, utan afseende på det inhäftade; i denna mening hör det till bem. 1). Man säger sålunda: *Ett vackert, illa konditioneradt, nött b. Franska, engelska, välska b.* — Förveclas ofta med *Del*, hvilket är oriktigt, emedan ett band ofta kan innehålla flera delar. — *Syn.* *Tom, Volym.* — b) (i brädspelet) Tvenne brickor, satta på en tunga. *Göra b. Bryta ett b.*, taga bort ena brickan af de två, som utgöra bandet, och flytta henne till en annan tunga. — 3) (fig.) a) Något, som i andligt hänseende förenar, såsom Kärleksband, Vänskapsband, Äktenskapsband, m. m. *Ett varaktigt b. förenade deras själar. B-et emellan honom*